

ANGIELSKI
PRZYJAZNY
MÓZGOWI

JUSTYNA
NOJSZEWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka angielskiego dla klas VII-VIII spójny z warianten podstawy programowej II.2 (Drugi język obcy nowożytny)

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Witkowska Elżbieta

Recenzja merytoryczna – Dorota Hołownia-Dudek
Małgorzata Stefanowicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak
Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Why do we learn English? / Dlaczego uczymy się języka angielskiego?

Klasa / czas trwania lekcji

klasa VII / 45 minut

Cele

- ogólne: uczniowie opowiadają o regularnych czynnościach wykonywanych przez siebie i innych oraz przedstawiają swoje upodobania oraz motywację do nauki języka angielskiego,
- operacyjne: uczniowie poznają zastosowanie i strukturę czasu Present Simple, tj. budowę zdań oznajmujących, pytań i przeczeń, potrafią stworzyć proste zdania opisujące ich typowe czynności, uczniowie z SPE poznają zastosowanie czasu oraz budowę zdań oznajmujących.

Metody i techniki pracy

burza mózgów, metoda czwórek eksperckich, nauczanie kooperatywne.

Formy pracy: indywidualna, w grupach, zbiorowa.

Środki dydaktyczne

kolorowe papierowe bransoletki, karty pracy powiązane z danymi kryteriami sukcesu, tablica (interaktywna), patyczki z imionami uczniów, metodniki CEO / karteczki w kolorze zielonym, żółtym i czerwonym, samoprzylepne karteczki.

Opis przebiegu lekcji

- 1. Wstęp.** Uczniowie podczas wchodzenia do sali wybierają kolorowe papierowe bransoletki (4 kolory, ponieważ w toku lekcji będą podzieleni na cztery grupy). Na każdej bransoletce można zapisać dodatkowo jeden czasownik wraz z jego tłumaczeniem, np. watch films – oglądać filmy (warto powiązać je z motywacją do nauki języka obcego). Nauczyciel od razu spina bransoletkę przy pomocy spinacza lub zszywacza. (2 minuty)
- 2. Temat lekcji.** Nauczyciel zapisuje na tablicy lub wyświetla na tablicy interaktywnej temat lekcji (można w tym celu wykorzystać stronę www.classroomscreen.com), czyli pytanie, dlaczego uczymy się języka angielskiego. Uczniowie udzielają odpowiedzi po polsku, a nauczyciel zapisuje je na tablicy w postaci czasowników w liczbie mnogiej, np. podróżujemy, gramy w gry komputerowe, oglądamy filmy, słuchamy muzyki itp. Tak powstały zestaw słówek powinien na następnej lekcji posłużyć jako materiał leksykalny do nauki ich angielskich odpowiedników. (3 minuty)

- 3. Cele lekcji i kryteria sukcesu.** Nauczyciel może np. powiedzieć: „Chciałbym, abyśmy nauczyli się mówić o tym, co robimy regularnie, często, co zwyczajnie lubimy robić. Przyda nam się do tego czas Present Simple. Aby się z nim zaprzyjaźnić, warto wiedzieć, do czego on będzie nam potrzebny i jak budujemy w nim zdania oznajmujące, pytania i przeczenia”. W tym momencie należy zapisać na tablicy cel lekcji (tj. umiem opisać to, co robię regularnie) oraz kryteria sukcesu (1. znam zastosowanie czasu PS – tu warto stosować skróty lub znaczki, które skracają notatkę, 2. potrafię zbudować zdanie oznajmujące w czasie PS, 3. potrafię stworzyć pytania w czasie PS, 4. potrafię zbudować przeczenia w czasie PS). (3 minuty)
- 4. Ćwiczenia praktyczne.** Po ustaleniu kryteriów sukcesu należy podzielić uczniów na 4 grupy eksperckie, z których każda będzie się zajmowała jednym zagadnieniem z kryteriów sukcesu. Najpierw uczniowie tworzą grupy, w których każdy członek ma inny kolor bransoletki. To tzw. grupy pierwotne. Każdy z członków otrzymuje inny materiał do samodzielnej analizy, np. niebieskie bransoletki zajmują się zastosowaniem czasu Present Simple, żółte – budową zdań oznajmujących, zielone – pytaniami, a czerwone – przeczeniami. Po rozdaniu uczniom poszczególnych kart należy wyznaczyć 3-4 minuty na samodzielne zapoznanie się z prezentowaną treścią. Po ich upływie należy stworzyć grupy eksperckie, czyli zebrać uczniów o tych samych kolorach bransoletek. (Można przy okazji powtórzyć / wprowadzić nazwy kolorów, np. Red experts sit here. Yellow experts, where are you?). Ich zadaniem jest wspólna analiza przypisanych im treści, ustalenie najważniejszych informacji i rozwianie ewentualnych wątpliwości (ok. 4 minuty). Nauczyciel w tym czasie dyskretnie kontroluje pracę poszczególnych grup i poprawność wypracowanych przez nie wniosków. Trzeci krok to powrót do grup pierwotnych. Na tym etapie każdy z członków grupy ma za zadanie przedstawić i wyjaśnić pozostałym najważniejsze treści zawarte w notatce, którą otrzymał na początku (4 minuty).
- 5. Notatka.** Kolejnym krokiem jest stworzenie wspólnej notatki na bazie ustaleń wypracowanych przez poszczególnych ekspertów. Nauczyciel po kolei odnosi się do ustalonych wcześniej kryteriów sukcesu i przy pomocy patyczków z imionami uczniów wybiera osoby, których zadaniem jest zreferowanie danego zagadnienia. Na podstawie uczniowskich wniosków powstaje notatka (optymalnym rozwiązaniem jest jej wzbogacanie o elementy graficzne), którą uczniowie przepisują do zeszytów. Powinna mieć ona krótki, zwarty i przejrzysty charakter, aby nie przytłaczać uczniów nadmiarem zbyt szczegółowych informacji. Po każdym omówionym zagadnieniu należy oznaczyć poszczególne kryteria sukcesu jako zrealizowane. Można jednocześnie posłużyć się metodnikami CEO lub karteczkami w kolorze zielonym, żółtym i czerwonym, które sygnalizują, czy uczeń nadąża i rozumie analizowane treści (10 minut).

- 6. Weryfikacja umiejętności.** Na zakończenie nauczyciel wraca do tematu lekcji. Uczniowie (w miarę możliwości) ustnie i po angielsku odpowiadają na pytanie dotyczące powodów nauki języka angielskiego. Mogą w tym celu wykorzystać słówka zapisane przez nauczyciela na opaskach otrzymanych przy wejściu. Warto zadbać o to, aby każdy uczeń stworzył choć jedno zdanie oznajmujące, a w miarę możliwości spróbował także skonstruować pytanie i przeczenie w czasie Present Simple. Dla nauczyciela będzie to materiał do ustnego ocenienia stopnia opanowania wprowadzanego zagadnienia w odniesieniu do kryteriów sukcesu ustalonych na początku lekcji – tzw. ongoing assessment, czyli ocenianie w trakcie lekcji (10 minut).
- 7. Podsumowanie.** Uczniowie przypominają wspólnie cel lekcji i kryteria sukcesu, a następnie oceniają, czy udało im się opanować zakładane umiejętności (3 minuty).
- 8. Ewaluacja zajęć.** Ostatnim zadaniem jest prośba, aby na samoprzylepnej karteczce każdy dokonał samooceny i napisał co zapamiętał z lekcji, a co jest dla niego problematyczne (w kontekście celu lekcji i kryteriów sukcesu) i przykleił swoją odpowiedź np. na drzwi do sali (2 minuty).

Komentarz metodyczny

Temat lekcji jest ściśle powiązany z analizowanym zagadnieniem gramatycznym, a zarazem wspiera rozwój kompetencji kluczowych w zakresie wielojęzyczności oraz kompetencji osobistych, społecznych i w zakresie umiejętności uczenia się poprzez budowanie motywacji do nauki języka obcego oraz umiejętności tworzenia i rozumienia informacji.

Ze względu na uczniów z SPE, ale również dla czytelnego przebiegu lekcji dla całej grupy, **cel i kryteria sukcesu** powinny zostać zapisane na tablicy w widocznym miejscu i pozostać na niej aż do zakończenia zajęć. Kolejno osiągnane kryteria warto oznaczać np. przy pomocy plusików. Należy je sformułować w języku ucznia, najlepiej w 1. osobie liczby pojedynczej i w języku polskim. Jeśli liczba uczniów w grupie eksperckiej nie jest wielokrotnością liczby 4, to oczywiście w danej grupie może być dwóch ekspertów z danego zagadnienia.

Materiały dla poszczególnych grup eksperckich należy przygotować w taki sposób, aby zawierały zarówno warstwę teoretyczną (najlepiej w języku ucznia, unikając określeń typu czasownik posiłkowy), jak i praktyczną, np. w kwestii budowy pytań w czasie Present Simple należy napisać, że potrzebni są pomocnicy w postaci słówek

DO i DOES, a następnie podać przykładowe zdania oznajmujące i stworzone do nich pytania typu: We play football. Do we play football? Why do we play football? Warto w przygotowanych materiałach wykorzystywać notatki wizualne (sketchnoting), które uatrakcyjnają notatki, a zarazem wspierają proces zapamiętywania. Metoda czwórek eksperckich daje uczniom poczucie sprawczości, umożliwia samodzielne zdobywanie wiedzy, a zarazem dzielenie się zdobytymi informacjami, uczy wyciągania wniosków, odpowiedzialności i kreatywności (np. poprzez tłumaczenie kwestii niejasnych dla pozostałych członków grupy). Dodatkowo **uczniowie z SPE** – dzięki dzieleniu wiedzy na mniejsze partie – mają większe szanse na zrozumienie zagadnienia, a w razie potrzeby uzyskać wsparcie ze strony rówieśników. Referowanie wiadomości dotyczących poszczególnych kryteriów sukcesu jest jednocześnie formą ewaluacji, ponieważ każdy członek grupy pierwotnej powinien zapamiętać informacje przekazywane przez kolegów.

Zadanie polegające na stworzeniu zdania oznajmującego, pytania i przeczenia w czasie Present Simple to **forma ustnego sprawdzenia**, na ile każdy uczeń opanował omawiane zagadnienie. Jeśli liczebność grupy lub czas nie pozwalają na wypowiedź ustną każdego ucznia, można wykorzystać **wariant pisemny** (także na początku następnej lekcji), w ramach którego uczniowie zastosują czasownik widniejący na bransoletce do stworzenia typów zdań wskazanych w kryteriach sukcesu. Należy zaznaczyć, iż nie będzie to podlegało ocenie zapisanej w dzienniku, ponieważ celem zadania jest diagnoza nowo nabytych umiejętności.

Warto w tym miejscu podkreślić, że zgodnie z podstawą programową uczniowie powinni zostać wyposażeni w bardzo podstawowy zasób wiedzy gramatyczno-leksykalnej, zatem prezentowane treści należy ograniczyć do niezbędnego minimum.

Uczniowie zdolni mogą stworzyć kilkuzdaniową wypowiedź pisemną o ich motywacji do nauki języka lub zapisać ich typowy rozkład dnia.

Metodniki CEO lub zielone, żółte i czerwone karteczki pozwalają na niewerbalną informację dotyczącą rozumienia prezentowanego zagadnienia na poszczególnych etapach lekcji (kolor zielony oznacza pełne zrozumienie, żółty – niewielkie trudności, a czerwony – poważny problem). Umożliwiają one uczniom samoocenę, a zarazem sygnalizują, czy tok lekcji przebiega dostatecznie efektywnie i jest zrozumiały dla uczniów.

Ostatni fragment lekcji to **zebranie informacji zwrotnej** na temat tego, co zostało zapamiętane, a co sprawia trudność. Dzięki temu nauczyciel wie, na jakich elementach skupić się na kolejnych zajęciach.